Algemene Beschouwingen APB Begroting 2027

Algemeen
Een begroting gaat uiteindelijk niet over cijfers, maar over inwoners. Over de vraag welke keuzes we maken om Etten-Leur leefbaar, aantrekkelijk en toekomstbestendig te houden. Vandaag behandelen we de eerste volledige begroting die voortkomt uit het Raadsprogramma 2026-2030 en het College Uitvoeringsprogramma 2026-2030. Het APB ziet veel van de gezamenlijk gemaakte afspraken terug in deze begroting. Er wordt geïnvesteerd in woningbouw, leefbaarheid, voorzieningen, sport, cultuur en de kwaliteit van onze openbare ruimte. Dat stemt positief. Tegelijkertijd staan we voor uitdagingen. De maatschappelijke opgaven nemen toe, de druk op gemeentelijke financiën blijft aanwezig en inwoners merken dagelijks dat het leven duurder wordt. Ook de stijging van de gemeentelijke lasten vraagt om zorgvuldige keuzes en een verantwoord financieel beleid. Juist daarom moeten we blijven investeren in wat belangrijk is, terwijl we kritisch blijven kijken naar de manier waarop we ons werk organiseren. Iedere euro kan immers maar één keer worden uitgegeven. Het APB kiest daarbij voor een nuchtere koers: investeren waar nodig, zorgvuldig omgaan met gemeenschapsgeld en voortdurend zoeken naar mogelijkheden om slimmer, efficiënter en effectiever te werken. Digitalisering, automatisering en kunstmatige intelligentie bieden daarbij kansen die we de komende jaren nadrukkelijk moeten benutten. Wij willen vooruit, maar wel verantwoord vooruit.

Programma 1: Eigentijds bestuur en dienstverlening op maat
Voor APB blijft de menselijke maat het uitgangspunt van goed bestuur. Inwoners en ondernemers moeten zich gehoord voelen en kunnen rekenen op een gemeente die duidelijk communiceert en handelt vanuit oplossingen in plaats van problemen. Tegelijkertijd zien wij grote kansen in digitalisering, automatisering, datagedreven werken en kunstmatige intelligentie. Waar het APB de afgelopen jaren aandacht heeft gevraagd voor deze ontwikkelingen, zien we nu steeds meer mogelijkheden ontstaan om deze daadwerkelijk toe te passen. Wat ons betreft moet innovatie niet alleen leiden tot betere dienstverlening, maar ook tot efficiëntere processen en lagere uitvoeringskosten. Juist in een tijd van personeelstekorten en toenemende werkdruk moeten we slimmer werken waar dat kan.
Voor het APB blijven daarbij drie toetsingscriteria centraal staan: betaalbaarheid, uitvoerbaarheid en organisatiekracht. Ambities zijn belangrijk, maar uiteindelijk telt wat daadwerkelijk wordt gerealiseerd voor onze inwoners, ondernemers en verenigingen. Daarom vinden wij het belangrijk dat investeringen, uitbreiding van de organisatie en inzet van nieuwe technologie aantoonbaar leidt tot betere dienstverlening en meer productiviteit. Hierbij moeten wij alert blijven op de financiële houdbaarheid van onze keuzes. Het APB hecht veel waarde aan een gemeentelijke begroting die structureel in evenwicht is, voorspelbaar is en waarbij de lasten zo eerlijk mogelijk worden verdeeld. Etten-Leur beschikt over een gezonde financiële positie en een solide weerstandscapaciteit, maar dat mag geen aanleiding zijn om minder kritisch naar uitgaven te kijken. Het APB blijft daarom sturen op een gezonde balans tussen ambitie, beheersbare woonlasten en een financieel gezonde gemeente.

Programma 2: Sociaal Etten-Leur
De kracht van Etten-Leur zit in haar inwoners. Vrijwilligers, verenigingen, culturele organisaties en maatschappelijke initiatieven zorgen dagelijks voor verbinding en betrokkenheid. Zij vormen het sociale hart van onze gemeente. Het APB is daarom blij dat

er nadrukkelijk aandacht is voor verenigingen en de vraagstukken die bij hun spelen. Het APB vindt dat college en organisatie hiervoor steun in de rug verdienen. Het APB wil ter bevordering van de verenigingskracht een motie indienen om de inzet en ondersteuning van de verenigingen te concretiseren in heldere resultaatafspraken.
Wij zijn ook verheugd dat opnieuw middelen beschikbaar worden gesteld voor evenementen. Deze zorgen voor ontmoeting, levendigheid en saamhorigheid. Het APB ziet hierin ook de lijn terug van het eerder bepleite evenementenfonds om activiteiten en initiatieven in Etten-Leur verder te versterken. Wij vinden daarom dat succesvolle initiatieven niet afhankelijk mogen blijven van tijdelijke financiering. Daarom dienen wij een motie in die het college oproept om bij een positieve evaluatie voorstellen uit te werken voor structurele inpassing van de subsidieregelingen voor evenementen algemeen en voor jeugdevenementen. Ook jongeren verdienen blijvende aandacht. Voor de groep van 13 tot 18 jaar is nog altijd te weinig aanbod. Jongeren zoeken niet alleen een woning, maar ook een gemeente waar iets te beleven valt. Het APB blijft het college oproepen hier actief op in te zetten.
Voor het APB begint een sterke samenleving bij inwoners die naar elkaar omkijken. Vrijwilligers, mantelzorgers, verenigingen en buurtinitiatieven vormen het sociale fundament van Etten-Leur. Daarom ondersteunen wij de inzet van preventie, gezondheid en maatschappelijke ondersteuning. Echter wij vinden het belangrijk dat deze inzet ook resultaat oplevert voor onze inwoners. Uiteindelijk beoordelen wij beleid niet op het aantal plannen dat wordt gemaakt, maar op het verschil dat het maakt in het dagelijkse leven. Daarbij verdienen zowel ouderen die zo lang mogelijk zelfstandig thuis willen blijven wonen als onze jongeren die ruimte nodig hebben voor ontmoeting en ontspanning onze blijvende aandacht.

Programma 3: Ruimte voor wonen en leven in Etten-Leur
Met de woningbouw liggen we goed op koers. Daarvoor complimenten aan het college, de organisatie en alle betrokken partners. Tegelijkertijd moeten we het tempo vasthouden. Dat vraagt wellicht ook om alternatieve oplossingen voor het energievraagstuk (netcongestie, wachtlijst- en aansluitingenstop). Inwoners hebben behoefte aan woningen die daadwerkelijk worden gebouwd. Het APB blijft daarom aandacht vragen voor een voortvarende uitvoering van woningbouwprojecten.
Het APB blijft hierbij vasthouden aan het uitgangspunt dat minimaal 50% van de nieuwbouw beschikbaar moet zijn voor eigen inwoners. Juist in een tijd van grote woningdruk vinden wij het belangrijk dat inwoners van Etten-Leur ook daadwerkelijk kunnen profiteren van de woningen die we gaan bouwen. Daarnaast zijn wij benieuwd naar de gedachten van het college hoe zij wil omgaan met de huisvesting van bijzondere doelgroepen. M.a.w.: waar gaan de arbeidsmigranten, Oekraïners en statushouders straks wonen in Etten-Leur?
Ook de kwaliteit van het openbaar gebied blijft voor ons een belangrijk aandachtspunt. Een schone en goed onderhouden leefomgeving draagt direct bij aan het woonplezier en sociale veiligheid van onze inwoners.

Programma 4: Economie en werk in Etten-Leur
Een sterke lokale economie vormt de basis voor een aantrekkelijke gemeente. Ondernemers zorgen voor werkgelegenheid, investeringen en levendigheid. Daarom blijft het belangrijk te investeren in een aantrekkelijk ondernemersklimaat en een bruisend centrum. Het APB wil dat er snel gestart wordt met de herinrichting van de Markt. Wij willen dat volgend jaar met concrete plannen wordt gestart en dat de volledige uitvoering deze raadsperiode wordt gerealiseerd. Wij doen dan ook een dringende oproep aan het college om nu al binnen de meerjarenbegroting dekkingsmogelijkheden te onderzoeken

voor dit belangrijke project. Daarnaast vragen wij om blijvende aandacht voor de andere winkelgebieden zoals het Van Bergenplein en de Kerkwerve.
Het APB is positief over de aandacht voor evenementen en activiteiten die bijdragen aan de aantrekkelijkheid van onze gemeente. Een levendig centrum en een sterke evenementenagenda zijn niet alleen belangrijk voor bezoekers, maar ook voor onze ondernemers.
Bij de Nobelaer loopt nog het meer-jaren-verbetertraject. Wij vanuit het APB onderschrijven het belang van een sterke culturele voorziening voor onze inwoners, maar blijven de voortgang en resultaten van het traject kritisch en nauwlettend volgen.

Programma 5: Duurzaam denken en doen in Etten-Leur
Het APB ondersteunt duurzame ontwikkelingen, maar vindt het belangrijk dat deze begrijpelijk, praktisch en betaalbaar blijven voor inwoners en ondernemers. Duurzaamheid is uiteraard een belangrijke maatschappelijke doelstelling, maar moet ook leiden tot concrete voordelen voor inwoners en bedrijven. Daarvoor is draagvlak essentieel. Blijf daarom duurzaamheid verbinden aan concrete positieve resultaten voor inwoners en bedrijven.
Daarnaast ervaren veel inwoners overlast door GFT-afval tijdens warme zomermaanden. Voor veel inwoners is dit geen beleidsvraagstuk maar een dagelijkse ergernis. Daarom dient het APB een amendement in om gedurende de zomerperiode terug te keren naar wekelijkse inzameling van GFT-afval. Goed bestuur gaat niet alleen over grote plannen, maar ook over praktische oplossingen voor problemen die inwoners dagelijks ervaren.

Reflectie van het APB in hoofdlijnen
Het APB is positief over deze begroting en het CUP, maar vraagt de komende periode extra aandacht voor:

1. Slimmer werken door digitalisering, automatisering en AI. --> P1
2. Het structureel financieel borgen van succesvolle evenementen en jongerenactiviteiten. --> P2 (motie)
3. Het versterken van verenigingskracht. --> P2 (motie)
4. Meer aandacht voor jongeren van 13 tot 18 jaar. --> P2
5. Het vasthouden van het woningbouwtempo. --> P3
6. Een schone en goed onderhouden openbare ruimte. --> P3
7. Een sterk ondernemers- en vestigingsklimaat. --> P4
8. Wekelijkse GFT-inzameling gedurende de zomermaanden. --> P5 (amendement)

Deze begroting biedt een goede basis voor de komende jaren. Veel van de ambities uit het raadsprogramma zien wij terug in de voorgestelde plannen. Als grootste fractie voelen wij daarbij een bijzondere verantwoordelijkheid. Niet alleen om kritisch te zijn waar nodig, maar vooral om mee te denken, samen te werken en resultaten te boeken voor onze inwoners. Tot slot willen wij het college, de ambtelijke organisatie, de griffie en onze collega-raadsleden bedanken voor de samenwerking en inzet. Samen bouwen we verder aan een sterk, leefbaar en toekomstbestendig Etten-Leur.

Namens de fractie van het Algemeen Plaatselijk Belang,
Kimberly, Jennie, Imca, Guust, Kees, Fer, Jos, Jaap en Erik